



Notat

Orientering om fremdrift på Cirkulær København i 2020 (Ressource- og Affaldsplan 2024)

13. april 2021

Sagsnummer
2021-0016612

Dokumentnummer
2021-0016612-1

Teknik- og Miljøudvalget orienteres om fremdriften i 2020 på Cirkulær København, herunder de planlagte aktiviteter i 2021 samt den planlagte politiske involvering frem til 2024. Der udarbejdes en årlig orientering. I 2022 vil den årlige orientering blive erstattet af en midtvejsevaluering.

Baggrund

Cirkulær København blev godkendt af Borgerrepræsentationen den 13. december 2018. Planen dækker en seksårig periode fra 2019-2024 og indeholder 28 indsatser opdelt i seks temaer.

Cirkulær København indeholder nedenstående målsætninger for planperioden:

- 70 % genanvendelse af husholdningsaffald og let erhvervsaffald.
- 59.000 tons CO₂-reduktion – skal bidrage til CO₂-neutral København
- Tredobling af direkte genbrug – svarende til 6.000 tons.

Målsætning om 70 % genanvendelse af husholdningsaffald og erhvervsaffald

Status på målsætninger	2018	2019	2020	Målsætning 2024
Genanvendelse for husholdningsaffald*	38,4 %	39,7 %	41,4 %	70 %
Reduktion af CO₂ (tons)**	14.600	16.500***	18.100****	59.000
Tredobling af direkte genbrug (tons)	2.200	2.500	2.450	8.000

* Beregningsmetoden for genanvendelsen er blevet tilpasset for Cirkulær København, sammenlignet med den tidligere Ressource- og Affaldsplan 2018

** Mængderne inkluderer bidrag fra madaffald, der er forudsætning for målsætningen. Fremover kan det dog ikke medregnes i klimamålsætningen pga. beslutningen i Regeringens Klimaaftale om en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi.

*** Dette er baseret på en fremskrivning af erhvervsaffaldet. Det præcise tal kan først beregnes, når data for erhvervsaffald er tilgængelig i december 2021.

**** Dette er baseret på en fremskrivning af erhvervsaffaldet. Det præcise tal kan først beregnes, når data for erhvervsaffald er tilgængelig i december 2022.

Københavns Kommune har ansvaret for, at affald fra de københavnske husholdninger bliver håndteret, og forvaltningen følger løbende udviklingen i genanvendelsen af husholdningsaffald.

Plan, Analyse, Ressourcer og
CO₂-reduktion
Teknologi, Udvikling og
Ressourcer
Njalsgade 13
2300 København S

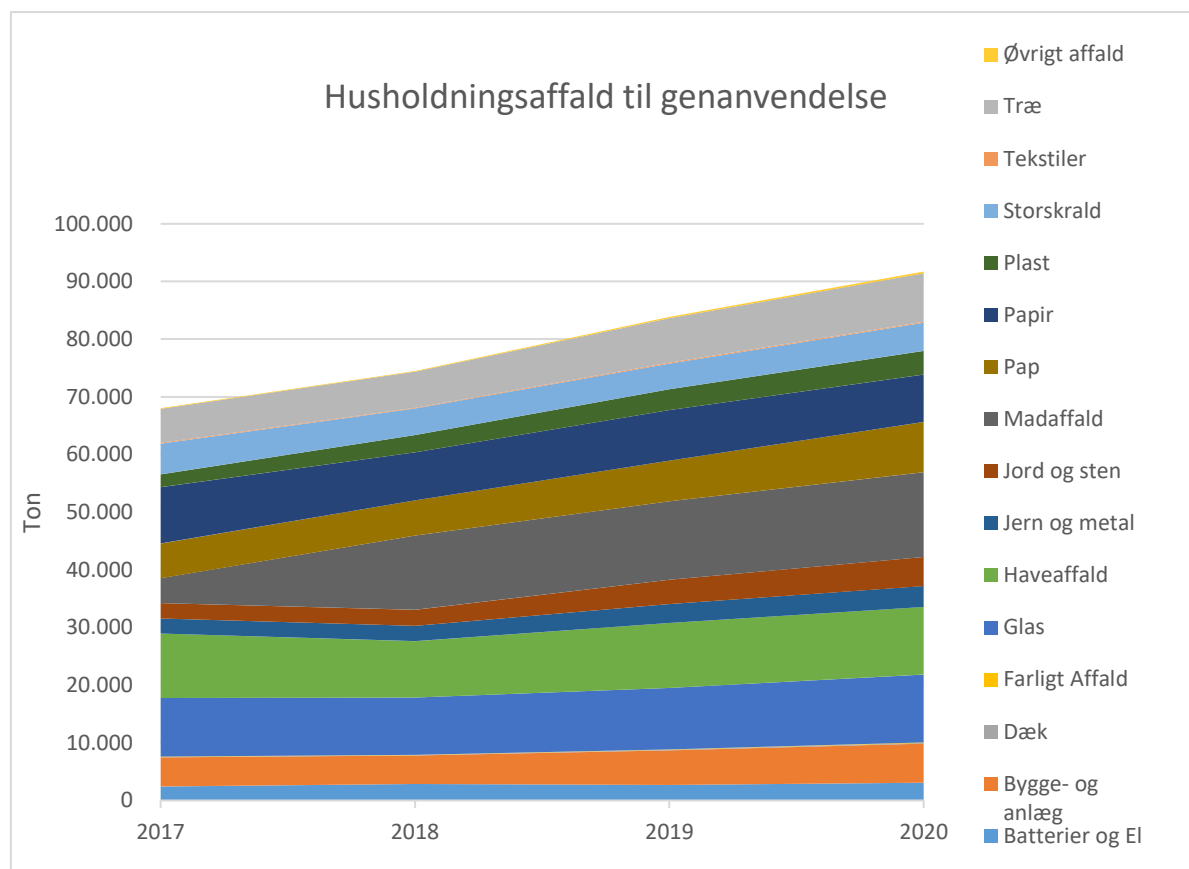
EAN-nummer
5798009809452

Genanvendelse af husholdningsaffald

Effekten af Cirkulær København er kun i begrænset omfang slået igennem i genanvendelsen der er steget fra 39,7 % i 2019 til 41,4 % i 2020. Fokus i 2019-2020 har været på at foretage undersøgelser, planlægning af udrulning og teste løsninger, fx til de 750 sorteringspunkter, forsøg af bedre storskraldsordning, klargøring af koncept og placering af ny nærgenbrugsstation, indgåelse af plastsamarbejde med virksomheder og diverse undervisningsforløb på byens skoler. Størstedelen af indsatserne i Cirkulær København er ikke nået til implementeringsfasen endnu. Udviklingen i genanvendelsen tilskrives derfor dels enkelte kommunikationsindsatser samt tidligere igangsatte initiativer under RAP18.

Følgende kan fremhæves i udviklingen for de enkelte fraktioner: Der er i 2020 sket en lille stigning i den samlede mængde husholdningsaffald fra ca. 214.000 til 223.000 tons. Stigningen er størst i de udsorterede genanvendelige fraktioner; pap, emballageglas og madaffald, der alle er steget med over 1.000 tons. At københavnere har opholdt sig mere i deres hjem på grund af COVID-19 har sandsynligvis bevirket stigningen, da der er sket en øgning i nethandel (pap) og salget af drikkevarer (emballageglas) samt at flere måltider er blevet tilberedt derhjemme (madaffald). Der er i 2020 gennemført en analyse af restaffaldet fra villaer og etageejendomme i København. Analysen viser, at madaffald fortsat udgør det største potentiale for genanvendelse. Københavnerne producerer ca. 51.000 tons madaffald, og heraf udsorteres på nuværende tidspunkt kun 26 % til genanvendelse. Der vil være fokus på at øge sorteringen af madaffaldet via indsatserne.

Nedenstående tabel viser udviklingen i de indsamlede genanvendelige fraktioner. Tallene for de enkelte affaldsfraktioner findes i bilag 3.



Genanvendelse af let erhvervsaffald

Indsamling af erhvervsaffald er liberaliseret. Københavns Kommune indsamler derfor ikke affaldet fra de københavnske erhverv, medmindre det er erhverv beliggende blandt boliger. Data for erhvervsaffald leveres af Miljøministeriet, og data for 2020 er først tilgængelig i 2022. I 2018 var mængden af erhvervsaffald 207.000 tons. Heraf blev 41 % af affaldet genanvendt, hvilket er en stigning på fire procentpoint fra 2017.

Da indsatserne for erhvervsaffald ikke på nuværende tidspunkt er finansieret, har der i 2019-2020 ikke været nogen aktivitet i indsatserne. Dette forventes at afspejle sig i data, når de bliver tilgængelige. Forvaltningen har udarbejdet et budgetnotat vedrørende indsatsen til budgetforhandlingerne om Budget 2022

Målsætning om 59.000 tons CO₂-reduktion – skal bidrage til CO₂-neutral København

Målsætningen for CO₂-reduktionen skal indfries gennem fire hovedspor:

	Spor	Planlagte bidrag	Nuværende bidrag
1	Københavnere skal kildesortere	14.000 tons	10.500 tons

Status	Der er i 2020 udsorteret ca. 4.100 tons plast i de kommunale affaldsordninger, hvilket er en stigning på 500 tons. Stigningen i udsorteret plast i 2020 har bidraget til en øget CO ₂ -reduktion på ca. 1.400 tons.		
2	Erhverv skal kildesortere plast og bio	9.600 tons	3.200 tons*
Status	Erhvervsaffaldet skal levere en reduktion på 9.600 tons CO ₂ . Status på CO ₂ -mål opfyldelse for 2020 kan dog først beregnes, når data for erhvervsaffald er tilgængelig i 2022. De senest tilgængelige data er fra 2018. Da der på nuværende tidspunkt ikke gennemføres erhvervsrettede aktiviteter på grund af manglende finansiering, forventes det at blive afspejlet i mål opfyldelsen for CO ₂ -reduktion for 2020. Som nævnt ovenfor, har forvaltningen udarbejdet et budgetnotat til budgetforhandlingerne om Budget 2022.		
3	Bioforgasning af det udsorterede bioaffald	6.000 tons	(4.400 tons)**
Status	Ifølge regeringens <i>Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi</i> må kommuner ikke etablere og drive genanvendelses anlæg og derfor kan ARC ikke etablere et bynært biogasanlæg som planlagt. Derved bortfalder muligheden for at medtage en CO ₂ -reduktion på ca. 6.000 tons CO ₂ i KBH 2025 Klimaplanen. I forbindelse med midtvejsevalueringen af Cirkulær København, vil der blive undersøgt om, og eventuelt hvordan, klimamålet kan opnås uden biogasanlægget.		
4	Eftersortering på restsorteringsanlæg inden forbrænding	19.000 tons	0 tons
Status	Det er ved at blive afklaret med Klima- og energiministeriet, om ARC må etablere restsorteringsanlæg i henhold til klimaaftalen eller om etablering af anlægget skal udbydes.		
	Basis i 2018	13.000 tons	13.000 tons
	Samlet***	61.600 tons	26.700 tons

*Tallet er en fremskrivning på baggrund af data fra 2018, da data for 2020 først er tilgængelig i 2022.

**Muligheden for at indregne disse bortfalder fremadrettet. De er derfor i parentes og ikke medregnet i totalen.

***Der indgår en mindre buffer i forhold til målsætningen på 59.000 tons.

Indfrielsen af klimamålsætningen i Cirkulær København afhænger på nuværende tidspunkt af, at der bevilliges midler til erhvervsindsatserne, at restsorteringsanlæg bliver etableret og idriftsat inden for planperioden, samt at der i forbindelse med midtvejsevalueringen for Cirkulær København kan findes andre indsatser, der kan indfri de 6.000 tons fra bioforgasning. Sker dette ikke skal bidraget til KBH2025 Klimaplan findes uden for ressource- og affaldsområdet.

Målsætning om øget genbrug, tredobling af direkte genbrug - svarende til 6.000 tons.

Der er i 2020 sket et mindre fald i mængden af affald til genbrug fra 2.500 tons i 2019 til 2.450 tons i 2020. Faldet skyldes en stor begrænsning af åbningstider i byttecentre og Sydhavn Genbrugscenter på grund af COVID-19.

I 2021 igangsættes initiativer for genbrug af byggematerialer og større emner. Byggematerialer og større emner udgør en væsentlig andel i målsætningen om tredobling af genbrug.

Fremdrift for indsatserne

I 2020 har fokus været på at gennemføre analyser og teste koncepter i de forskellige indsatser i Cirkulær København.

Bilag 1 viser, hvad der er opnået i de enkelte indsatser i 2020, og hvad der er planlagt for 2021. Bilag 2 viser, hvilke indsatser der påvirker københavnernes direkte, hvilke der kan ses i bybilledet, hvilke der bidrager med at løse udfordringer med det vanskeligt genanvendelige affald, og hvordan Teknik- og Miljøudvalget bliver inddraget i de enkelte indsatser i løbet af planperioden.

På baggrund af regeringens *Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi*, der blev offentliggjort den 16. juni 2020, er bekendtgørelsen om affald af 24. december 2020 ændret og sætter nu rammen for at alle landets kommuner fremover skal sortere i 10 fraktioner. Da Cirkulær København blev udarbejdet i 2018, blev de 10 fraktioner indtænkt. Forvaltningens arbejde med sortering i 10 fraktioner har derfor været undervejs i regi af Cirkulær København, men er blevet fremskyndet som resultat af aftalen.

COVID-19 har påvirket arbejdet med en række indsatser. Det drejer sig blandt andet om de borgernære indsatser, hvor det har været vanskeligt at udarbejde adfærdsanalyser og -tests både på grund af COVID-19-restriktioner, men også fordi københavnernes adfærd og brug af byen i 2020 afviger fra normalen. Desuden er større netværksmøder og viceværtræf blevet udskudt, forsøg på nærgenbrugsstationerne har ikke kunnet gennemføres, undervisning og events er blevet aflyst, byttefaciliteter har været lukket mv.

Om begrænsningerne kommer til at påvirke den endelig implementering af Cirkulær København, afhænger af varigheden af restriktionerne.

Politiske beslutninger 2021-2024

Som det fremgår af bilag 2, vil Teknik- og Miljøudvalget over de næste fire år blive inddraget i forhold til en række beslutninger og via orienteringer. I 2021 vil der fx skulle træffes beslutning om etapeplaner for de 750 sorteringspunkter og frigivelse af midler til en ny

nærgenbrugsstation og så vil der indgå budgetnotat til Budget 2022 om indsatserne for erhvervsaffald.

Økonomi

I forbindelse med Borgerrepræsentationens godkendelse af Cirkulær København blev et budget på 815,7 mio. kr. godkendt til at gennemføre indsatserne i planperioden. Midlerne opkræves som en del af affaldstaksten fra de københavnske husholdninger.

Det fremgår af indstillingen af Cirkulær København, at erhvervsrettede aktiviteter ikke indgår i ovennævnte. Det skyldes, at erhvervsaffaldsadministrationsgebyret, der var en forudsætning som finansiering, blev afskaffet med finansloven for 2019. Forvaltningen udarbejder et budgetnotat til forhandlingerne om Budget 2022.

Det fremgår desuden af indstillingen af Cirkulær København, at etablering af sorteringspunkter til affaldsressourcer på offentlige vejarealer forudsætter, at der nedlægges 760 parkeringspladser. Finansieringen, i form af nedsættelse af servicemåltallet, er ikke godkendt, men forventes at indgå som del af de kommende års budgetforhandlinger.

Budget i mio. kr.

	Regnskab 2019-2020	Budget til resten af planperioden	Samlet
Projektudgifter og afledt drift	46,5	484,2	530,7
Anlæg	6,4	278,6	285
Samlet	52,9	762,8	815,7

Den økonomisk tungeste indsats i Cirkulær København, i forhold til udvikling og implementering, er etableringen af 750 sorteringspunkter, hvor der er afsat en anlægsbevilling på 270 mio. kr. De resterende 15 mio. kr. på anlæg omfatter etablering af tre nye nærgenbrugsstationer.

Sammen med udgiften til sorteringspunkterne udgør udviklings- og implementeringsressourcerne til de fem indsatser, som skal påvirke adfærden hos køberne til mere kildesortering, knap halvdelen af den samlede budgetramme for Cirkulær København.

I budgetrammen for Cirkulær København indgår også de estimerede nettoudgifter til den afledte drift af de nye initiativer i planperioden. De afledte driftsudgifter udgør i det seneste estimat knap 190 mio. kr. i planperioden. Her er det de etablerede sorteringspunkter, restsorteringsanlæg samt drift af de tre nye nærgenbrugsstationer som i særlig grad påvirker driftsudgiften på affaldsområdet. Den estimerede afledte drift er følsom overfor ændringer i tidsplaner og indsamlingsmetoder. Det vil derfor indgå i midtvejsevalueringen, hvordan eventuelle ikke-prioriterede midler skal anvendes for at nå målsætningerne i Cirkulær København.

Karsten Biering Nielsen
Vicedirektør

